

figer den høitærede Minister, som jeg tvøvrigt erkjender har gjort Modstand i denne Sag, i alt Fald meget længe, at Eieren har anvendt ikke ubetydelige Bekostninger paa det hele Anlæg, og at disse tilbøds maa være gaaede tabte, nu da Færgeriet har tabt sin Betydning. Sa med Hensyn til disse Bekostninger, der ere anvendte paa Færgeren og Broerne, vil jeg dog tillade mig at gjøre det ærede Thing opmærksom paa, at med en stor Del af dem er det gaaet ved dette Færgested, som det er gaaet ved andre Færgesteder, at naar der skulde gjøres større Udgifter i den Anledning, har vedkommende Færgeeier altid vidst at skubbe den fra sig, som man kalder det, og Følgen deraf har været, at der ikke har været nogen større Reparation paa Færgebroen, hverken i Sundby eller med Nykjøbing-Havn, uden at Postvesenet med et betydeligt Beløb har bidraget dertil. Som de Herrer ville se af Betænkningen, er det der oplyst, at Sommer gjentagne Gange ere blevne ydede af Postkassen til en Forandring og Udbring af Færgeren. Men hertil kommer tillige, at der ikke foreligger det Mindste om, at Færgeeieren overhovedet siden 1852, altsaa i 18 Aar, har havt nogen større Udgift ved Færgeren. Og vil man se hen til den Tilstand, hvori Broerne og Færgeren for Tiden befinde sig, saa er der blevet mig sagt — og de ærede Medlemmer, som ere derovre fra, ville jo vide det bedre end jeg — at de nu ere i en saa forfalden Tilstand, at de saa at sige ingen Værdi have for Diebliffet. Hvad enten jeg derfor ser Sagen fra den rettlige Side eller fra Billighedens Side, ser jeg ikke, der er nogen Grund for Rigsdagen til at gaa ind paa denne Bevilling. Og hvorfor jeg paa Flertallets Vegne vil fraraade at gaa ind derpaa, er af Hensyn til det overordentlig farlige Præcedens, som derved vilde stables; jeg maa i denne Henseende gjøre opmærksom paa, at der, foruden den Færgeret, der ved Sundby var givet, først ved Regulativet af 1737, og senere ved Regulativet af 1811, tillige udtrykkeligt er givet Færgeieren Ret til at holde Bærtshuse og til Befordring ovre paa Volland. Men nu ville de Herrer se, at kan man støtte Erstatningskrav paa, at Færge-

riet har tabt sin Betydning, saa kan man med samme Foie med Hensyn til Regulativet af 1737 støtte Erstatningskrav paa, at Bærtshusholdet har tabt sin Betydning, og at ifølge den senere Lovgivning Befordringsretten, der jo ogsaa udelukkende var forbeholdt, er gaaet tabt. Men hvormange Bærtshuse og Kroer omkring i hele Landet er der ikke, der have tabt deres Betydning ved de nyere Kommunikationsmidler? Det er en overordenlig stor Mængde, og vil man da i et enkelt Tilfælde lade Billighedshensynet gjælde, hvor komme vi saa hen tilsidst? Den af mig før omtalte Plakat af 12te August 1820 fastsætter for de privilegerede Færgesteder Eneret til at færge ogsaa uden Betaling, i en Miles Afstand paa hver Side af Færgebroen. Dette vil altsaa have til Følge, at hvert Anlæg, der i en Afstand af en Mil paa hver Side af Færgeren kommer til paa en eller anden Maade at forhindre eller indskrænke den tidligere Benyttelse af Færgeren ved at lede Kommunikationen i en anden Retning vil afføde lignende Erstatningskrav som det foreliggende. Jeg tror, at det vilde være høist betænkeligt at gaa ind derpaa. Noget Andet er det, hvis Domstolene maatte komme til en anden Afgjørelse. Smellem Jurister kan jo Alt uindisputeres, og saaledes kan der ogsaa disputeres om, hvorvidt den af mig foresøgte Anskuelse er rigtig, men lad os se det først, om Domstolene have en anden Opfattelse. Der er i Betænkningen henvist til en Dom af den slesvigske Appellationsret. Jeg vilde nok være istand til at give nogen yderligere Oplysning i saa Henseende, da jeg selv var Medlem af denne Ret, da bemeldte Dom blev affagt; men jeg skal indskrænke mig til den lille Bemærkning, at Forholdet ved Sønderborg Færge var et ganske andet end det, hvorefter her er Tale. Uagtet Staten ved Sønderborg havde solgt ikke Fuglsang og Prierflod med Færgegaarden, men et lille Færgested alene, saa tillod dog Staten, at der ved Siden af Sønderborg Færge etableredes en anden privat Entreprise, en ligefrem lukrativ Forening for Sønderborg Kommune; den tillod at lægge en Bro over Sundet og at hævne Bropenge. Men noget Sandant er der ikke